

Priručnik

Novi pristupi

rešavanju problema nasilja u porodici u
pravosudnoj praksi sudova za prekršaje

Autonomni ženski centar, 2012

Milanka Dimitrijević
Milovan Stevanović
Milica Živojinović
Nadežda Božić
Slobodan Josimović
Vanja Macanović

PRIRUČNIK

NOVI PRISTUPI REŠAVANJU PROBLEMA NASILJA U PORODICI U PRAVOSUDNOJ PRAKSI SUDOVA ZA PREKRŠAJE

Izdavači:

*Autonomni ženski centar
Beograd*

Za izdavača:

Slobodanka Macanović

Dizajn, priprema i štampa
*Pop-Up Marketing
Beograd*

Lektura i korektura
Jelena Stevanović

Tiraž: 300

ISBN 978-86-87505-07-0

Izdavanje ove publikacije finansijski je pomoglo

*Norwegian Ministry of Foreign Affairs
Beograd, 2012.*

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

343.211.6(497.11)

343.851:343.62(497.11)

343.851:343.54/.55(497.11)

NOVI pristupi rešavanju problema nasilja u porodici u pravosudnoj praksi sudova za prekršaje : priručnik
/ [Milanka Dimitrijević ... et al.]. - Beograd : Autonomni ženski
centar, 2012 (Beograd : Pop-up marketing). - 64 str. : graf. prikazi ; 26 cm

Podatak o autorima preuzet iz kolofona. -

Tiraž 300. - Napomene i bibliografske reference uz tekst.

ISBN 978-86-87505-07-0

1. Димитријевић, Миланка, 1954- [аутор] а) Породично насиље - Сузбијање - Србија
б) Жртве насиља - Правна заштита - Србија

COBISS.SR-ID 192530188

SADRŽAJ

PREGOVOR	5
Međunarodni standardi za zaštitu žena od svih oblika nasilja i od nasilja u porodici	7
Osnovni postulati zaštite žena od svih oblika nasilja	8
Standardi Ujedinjenih nacija.....	9
Standardi Saveta Evrope	11
Standardi predviđeni novom Konvencijom o suzbijanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici.....	13
Standardi i stavovi Evropskog suda za ljudska prava	16
Nadležnost i uloga javnog tužioca u sprovođenju zaštite od nasilja u porodici u prekršajnom postupku	25
Ovlašćenja javnog tužioca u slučajevima nasilja u porodici.....	26
Saradnja institucija i značaj saradnje u sprovođenju zaštite od nasilja u porodici	29
Fond za pomoć žrtvama porodičnog nasilja.....	35
Zaključak.....	36
Model prekršajno-pravne zaštite žrtava nasilja u porodici u Kragujevcu.....	37
Protokol o međusektorskoj saradnji u procesu zaštite žrtava nasilja u porodici na području Grada Kragujevca	38
Postupanje nekadašnjeg Organa za prekršaje u Kragujevcu sada Prekršajnog suda u Kragujevcu	40
Zabrana dvostrukog kažnjavanja	47
Primena zaštitne mere zabrane pristupa oštećenom, objektima ili mestu izvršenja prekršaja u slučajevima prekršaja sa elementima nasilja u porodici	49
Zakonsko uređenje	50
Pokretanje prekršajnog postupka.....	52
Prekršaji remećenja javnog reda i mira sa elementima nasilja u porodici.....	52
Izricanje zaštitne mere	53
Kršenje zaštitne mere	54
Izvršenje presude pre pravnosnažnosti.....	54
Način izvršenja zaštitne mere	55
Preporuke	55
PRIMERI.....	57
PRIMER 1.	58
PRIMER 2.	59
PRIMER 3.	60
PRIMER 4.	61
PRIMER 5.	62
PRIMER 6.	64

PREDGOVOR

Prava žrtava, odnosno osoba koje su oštećene krivičnim ili prekršajnim delima, još uvek nemaju svoje pravo mesto u zakonodavstvu Republike Srbije. Od žrtava se očekuje aktivna saradnja radi gonjenja učinilaca krivičnih ili prekršajnih delikata, ali im se zauzvrat ne pruža mnogo podrške u tom procesu. Očekuje se da se žrtve uvek odazovu pozivu za svedočenje i daju svoj iskaz, ali se ne razmišlja o njihovoj sigurnosti pre, tokom i nakon svedočenja.

Ovo je posebno izraženo kod žrtava nasilja u porodici i svih oblika seksualnog i partnerskog nasilja, koje, nažalost, naš zakonodavac ne prepoznaje kao posebno osetljive kategorije žrtava. Njihova ranjivost koja proističe iz toga da one i dalje dele isto mesto stanovanja sa učiniozem dela, da između njih postoji ili je postojala emotivna veza, ili je došlo do zloupotrebe moći i poverenja – potpuno je zanemarena u sudskom postupku.

Stoga nam je namera da Priručnik koji je pred vama, vama ukaže na moguće načine postupanja profesionalaca kojima se uvažavaju prava žrtava i vodi računa o njihovoj bezbednosti tokom sudskog postupka.

Iskustva autora pokazuju da se žrtve porodičnog nasilja često pojavljuju i u postupcima koji se vode pred prekršajnim sudovima. Kako je i Zakon o prekršajima jedan od zakona koji ne prepoznaje posebno osetljive kategorije žrtava, od profesionalaca koji postupaju po ovom Zakonu zavisi da li će iskoristiti mogućnosti koje Zakon pruža kako bi bila obezbeđena efikasna i delotvorna zaštita oštećenih. Autori takođe daju i okvir u kome je moguće činiti zaštitu u okolnostima u kojima učinjeno delo predstavlja prekršaj remećenja javnog reda i mira, a ne krivično delo.

Iako je naziv Priručnika „Novi pristupi rešavanju problema nasilja u porodici u pravosudnoj praksi sudova za prekršaje“, Priručnik nije namenjen samo sudijama prekršajnih sudova, već i drugim profesionalcima koji postupaju po Zakonu o prekršajima i Zakonu o javnom redu i miru (policija, tužilaštvo, advokatura), ali i službama koje pružaju pomoć i podršku žrtvama porodičnog nasilja. Čitajući Priručnik, verujemo da ćete uvideti da se najbolja zaštita žrtava nasilja u porodici postiže samo tamo gde postoji saradnja svih institucija.

Priručnik je prvenstveno sačinjen za potrebe edukacije profesionalaca u okviru seminara „Prekršajno-pravna zaštita od nasilja u porodici“ koji je februara 2012. god. prijavljen Programskom savetu Pravosudne akademije, čiji su predavači i autori ovog Priručnika. Nastao je kao rezultat rada na projektu Autonomnog ženskog centra „Prava žrtava nasilja – ka evropskim rešenjima“ koji finansijski podržava Ministarstvo spoljašnjih poslova Norveške.

Autori se zahvaljuju svojim rukovodiocima i kolegama na podršci i pomoći u realizovanju ovog Priručnika, kao i Autonomnom ženskom centru koji je omogućio da stečena iskustva i znanja budu predstavljena stručnoj javnosti.

Autori